

RAHMANYINOV LEGHÍRHEDETEBB ZONGORADARABJA

A napokban ismét rábukkantam egy kedvencemre, egy igen különös zongoradarabra, melyet szeretnék most Nektek is megmutatni, és írok róla kétféle magyarázatot, egy tényszerűt, de egy anekdotát is, melynek igaz voltáról nem vagyok meggyőződve, mindenesetre az ember háta borsószik tőle, ha ennek ismeretében hallgatja a zeneművet! :(((

Tehát bevezető és a tények:

A XIX-XX. századfordulón nagy feltűnést keltett egy orosz zeneszerző és zongorista; SZERGEJ VASZILJEVICS RAHMANYINOV (1873-1943) fantáziadús zongorajátéka. De a zongoradarabokon kívül szerzett operákat, szimfonikus és kamaraműveket, sőt, egyházi témájú kórusműveket is (úgynevezett vesperásokat).

Legnépszerűbbek a zongoraversenyei voltak, de volt egy különös hangvételű kisebb lélegzetű zongoradarabja, mely igen felkapottá vált, jómagam is játszottam, ugyanis fiatal koromban meghallottam Antal Imre, a volt zongoraművész, majd később híres tv komikus zongorajátékában élőben. Naná, hogy én is megtanultam, sőt, tanítottam is a nagyobb, tehetségesebb növendékeimnek.

Rahmanyinov népszerű 24 zongoraprelüdjén kívül legtöbbet játszott műve az 5-ös opusszámú sorozatban lévő - tanárának, Arenszkijnek ajánlott - CISZ-MOLL PRELÜDJE, amely világszerte elterjedt. A háromszakaszos dalformában írt prelúd költőiségének kifejező ereje valóban igen szuggesztív hatású.

A szerző mesterien használja ki a zongora hangszíneit, a szélesfekvésű orgonaszerű akkordok zengését.

A titokzatos hangulatot ébresztő első részt heves, szinte ijesztő hangkitörésű középrész követi. A harmadik részben lenyűgöző erőve tér vissza az első téma, amely gyönyörű, látomásos halk, de nyugtalanságot keltő harmóniákkal fejezi be a darabot, mintegy sejtelmes, mondhatni, szinte horrorisztikus hangzásával megborzongatja a hallgatót.

Most pedig jöjjön a műről a zenészek körében elterjedt - szinte horrorszámba menő - anekdota, bizonyos szájról-szájra terjedő mendemondaszerű történet:

Rahmanyinovnak volt egy barátja, aki váratlanul, titokzatos kórban elhunyt, és eltemették.

Rahmanyinov úgy érezte, a barátja élve lett eltemetve.

A sírjában feléledvén, rájött, hogy élve, azaz tetszhalottként temették el. Megpróbálta a koporsóját felnyitni, de az le volt szögezve!

Rá kellett jönnie, hogy nem szabadulhat! Ha a levegője elfogy, meg fog fulladni.

Ezt a vízióját Rahmanyinov elmondta egy másik barátjának is, és exumálták a sírt.

És... a koporsóban a halott hasra volt fordulva, s az arca a kintől el volt torzulva, és a körmeivel össze volt kaparva...

Hogy így volt-e, vagy csak mendemonda, nem tudni.

Mindenesetre a mű hangzásvilága szóról-szóra követi ezt a szörnyű eseményt.

Úgy tudom, régen sok olyan eset történt, hogy valakiket tetszhalottként, azaz élve temettek el.

Ezt megelőzendő hozták azt a rendeletet, hogy a meghaltak nyilvánított személyeknek kötelező volt az ún. "tükrös vizsgálata".

Azaz: az elhunyt orra elé tükröt tartottak, és ha bepárasodott a tülör, az illető még élt.

Ugyancsak e célból hoztak olyan rendeletet, hogy a halál beálltának idejét követő 96 órában belül el kell temetni, de nem hamarabb, mint 48 óra után.

Tehát csak a halál beállta után 48 órával volt az elhunyt eltemethető.

Most pedig jöjjön az idézett zongoradarab kottás változata.

Ez itt az első oldal:

2. Прелюдия

The image displays a musical score for the second prelude of Rachmaninov's Op. 3. The score is written for piano and is in C-sharp minor (three sharps) and common time (C). It is divided into five systems of music. The first system begins with the tempo marking **Lento**. The initial dynamics are **ff** (fortissimo) in the bass clef and **ppp** (pianissimo) in the treble clef. The score features complex chordal textures and arpeggiated figures. The second system includes a **mf** (mezzo-forte) dynamic marking. The third system features a **ppp** dynamic marking. The fourth system also features a **ppp** dynamic marking. The fifth system begins with the tempo marking **Agitato** and includes dynamic markings of **mf** (mezzo-forte), **simile**, and **cresc.** (crescendo). The score concludes with a **cresc.** marking in the bass clef.

A videóban az egész mű kottája látható:

<https://www.youtube.com/watch?v=YOx710drHnw>

Rachmaninov: Prelude Op. 3. No. 2. Cisz-moll prelude

Most pedig akinek van kedve, nézze is meg egyik kedvenc orosz zongoraművészem előadásában:

<https://www.youtube.com/watch?v=SCm9O2KNEX4>

Jevgenyij Kisszin - Rachmaninov: Cisz-moll prelude Op. 3. No. 2.

Konsztantyin Szomov festménye Szergej Rahmanyinról

